

A HÖÖK ÁLLÁSPONTJA ÉS JAVASLATAI AZ OKTATÓI MUNKA HALLGATÓI VÉLEMÉNYEZÉSÉNEK FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEIRŐL

Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája

2024. október

Impresszum

Készítette: Varga Levente Tamás, szakmai szövetségekért felelős elnökségi tag

Grafika: Zvara Patrik

Szerkesztette: Varga Levente Tamás

Felelős kiadó: Eszterhai Marcell, elnök

Elfogadta:

a HÖOK Közgyűlése 67/3/2024(X.26.) számú határozatával

Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája 2024

Vezetői összefoglaló

A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖOK) által kiadott Jövőkép 2024 programban állást foglal az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésének (OMHV) fejlesztése mellett. Ezen fejlesztés lehetséges irányainak meghatározásához a HÖOK felmérést végzett a hallgatói önkormányzatok körében az egyes felsőoktatási intézményekben alkalmazott OMHV gyakorlatokról és hallgatói igényekről. Ennek keretein belül intézményi vagy kari hallgatói önkormányzati vezetők töltötték ki egy kérdőívet attól függően, hogy az adott intézmény melyik szinten szabályozza az OMHV-t. A felmérés eredményei világosan jelzik, hogy a hallgatók jelentős része támogatná az OMHV eredményeinek átláthatóságát és nagyobb súlyú figyelembé vételét a felsőoktatási intézmények mindennapi működésében.

Világosan látszik továbbá, hogy bár az OMHV szabályozása és a gyakorlatok kialakítása a felsőoktatási intézmények hatásköre, a hallgatók megélése alapján a rendszer országsszerte ugyanazokkal a problémákkal küzd, és a hallgatói elvárások intézménytől függetlenül hasonlóak. Ez a tendencia indokolja egy egységes keretrendszer létrehozását, amely egy közös alapot szolgáltat, amelyre az intézmények felépíthetik a saját struktúráikat.

Mindezek megalapozása érdekében a HÖOK az alábbi javaslatot teszi:

Alapelvek, irányelvek, deskriptorok és indikátorok az OMHV rendszer fejlesztéséhez a magyar felsőoktatásban

1. Alapelv: Az OMHV eredményeinek átláthatósága az egyetemi polgárok számára

- **Irányelv:** Az OMHV eredményei legyenek nyilvánosan hozzáférhetők a hallgatók, oktatók és egyetemi munkatársak számára. Az átláthatóság biztosítja a megalapozott döntéshozatalt, és elősegíti a felelősségvállalást, valamint a folyamatos javulást az oktatás minőségében.
- **Deskriptorok:**
 - Az OMHV eredmények rendszerszinten, minden érintett számára elérhető módon kerülnek publikálásra.
 - Az információk tartalmazzák a kvantitatív pontszámokat és a kvalitatív visszajelzéseket, kiemelve az oktatók erősségeit és fejlesztési területeit.
 - Az OMHV eredményeket rendszeresen frissítik és elérhetővé teszik a kurzusfelvételi időszak előtt.
- **Indikátorok:**
 - Az egyetemek hány százaléka teszi közzé az OMHV eredményeket átlátható módon.
 - A hallgatók hány százaléka jelzi, hogy az OMHV eredmények befolyásolták kurzus- és/vagy oktatóválasztásukat.
 - Az OMHV eredmények hozzáférhetősége az egyetemi platformokon (pl.: egységes tanulmányi rendszer, eLearning rendszerek, mint Moodle és Coospace).
 - Az OMHV eredmények frissítésének gyakorisága, összhangban a kurzusértékelési ciklussal.

2. Alapelv: Az OMHV eredmények szerepe a kurzusválasztás során

- **Irányelv:** Az OMHV értékelések integrálása a kurzusfelvételi rendszerbe, lehetővé téve a hallgatók számára, hogy az oktató OMHV pontszámait lássák a kurzusfelvétel során, így megalapozott döntéseket hozhassanak.
- **Deskriptorok:**
 - Az OMHV pontszámok megjelennek a kurzusfelvételi rendszerben a kurzusleírások mellett.
 - A hallgatók hozzáférhetnek több év oktatói értékeléseinek összesített eredményeihez, hogy felmérhessék az oktatás konzisztenciáját.
 - A rendszer lehetőséget biztosít a kurzusok szűrésére különböző OMHV kritériumok alapján (pl. tanítás minősége, kurzusszervezés).
- **Indikátorok:**
 - A hallgatók hány százaléka használja az OMHV adatokat kurzusválasztás során.
 - A hallgatói elégedettség szintje az OMHV információk elérhetőségével és használhatóságával kapcsolatban a kurzusfelvétel során.
 - Az OMHV adatok kurzusfelvételi rendszerbe történő integrálását megvalósító egyetemek száma.

3. Alapelv: Az OMHV eredmények integrálása az egyetemi tanári pályázatokba és kinevezési eljárásokba

- **Irányelv:** Az OMHV eredmények kulcsfontosságú részét kell képezniük az egyetemi oktatók előléptetési és felvételi eljárásainak, biztosítva, hogy az oktatási minőséget az intézmények elismerjék és díjazzák.

- **Deskriptorok:**

- Az oktatói előléptetési és felvételi eljárásokban definiálva van az OMHV eredmények alkalmazásának módja.
- Irányelvek határozzák meg az OMHV adatok súlyát más akadémiai teljesítménymutatókhoz (pl. kutatási eredményekhez) képest.
- A kiegyensúlyozott értékelési folyamat biztosítja, hogy az OMHV eredményeket figyelembe vegyék a szakmai vélemények mellett.

- **Indikátorok:**

- Az egyetemi tanári pályázatokban mekkora súllyal szerepelnek az OMHV adatok.
- Azon egyetemek száma, ahol az OMHV eredmények jelentős szerepet játszanak az előléptetési vagy felvételi döntésekben.
- A karok elégedettségi szintje az OMHV eredmények előléptetési folyamatban történő felhasználásával kapcsolatban.

4. Alapelv: Az intézményi válasz a tartósan jó vagy rossz OMHV eredményekre

- **Irányelv:** Az egyetemeknek mind a tartósan magas, mind a tartósan alacsony OMHV eredményekre reagálniuk kell, jutalmazási mechanizmusokat bevezetve a kiemelkedően teljesítő oktatók számára, valamint kötelező továbbképzést előírva azok számára, akik folyamatosan alacsony értékeléseket kapnak.
- **Deskriptorok:**
 - Egyértelmű intézményi irányelvek a magas OMHV eredményekért járó jutalmakról (pl. bónuszok, díjak).
 - Alacsony OMHV pontszámú oktatók számára professzionális továbbképzési programok, amelyek a pedagógiára, a tantermi menedzsmentre és a kurzus tervezésére koncentrálnak.
 - Az oktatók fejlődésének folyamatos nyomon követése, biztosítva a hosszú távú javulást a továbbképzéseken résztvevők körében.
- **Indikátorok:**
 - Hány oktatót ismertek el magas OMHV eredményekért intézményi díjakkal vagy ösztönzőkkel.
 - Az alacsony OMHV pontszámú oktatók hány százaléka vett részt kötelező továbbképzésen.
 - Az OMHV eredmények javulási tendenciái azon oktatók körében, akik részt vettek továbbképzési programokban.

5. Alapelv: Hallgatói visszacsatolás az OMHV eredmények alapján hozott intézményi intézkedésekről

- **Irányelv:** A hallgatók kapjanak visszajelzést arról, hogy az egyetem milyen konkrét intézkedéseket tett az OMHV eredmények alapján, ezzel zárva a kört az értékelés és az intézményi fejlesztés között.
- **Deskriptorok:**
 - Rendszeres kommunikáció a hallgatók felé az OMHV eredmények alapján hozott intézményi változásokról vagy fejlesztésekről (pl. kurzusmódosítások, oktatási módszerek változtatása).
 - Átlátható jelentés arról, hogyan befolyásolták az OMHV eredmények a tantervi változásokat, oktatási módszereket vagy oktatói fejlesztéseket.
 - Elégedettségmérés, ahol a hallgatók visszajelzést adhatnak az egyetem OMHV eredményekre adott válaszaikról.
- **Indikátorok:**
 - A hallgatók hány százaléka jelzi, hogy tájékoztatták őket az OMHV eredmények alapján hozott egyetemi intézkedésekről.
 - A hallgatói elégedettség az egyetem OMHV-alapú reakcióival kapcsolatban.
 - Az intézményi kommunikáció gyakorisága és formája az OMHV eredmények alapján hozott változásokról.

1. Melléklet: Összefoglaló a HÖOK OMHV felmérésének eredményeiről

1. OMHV eredmények átláthatósága és bizalomépítés

A megkérdezettek 42,9%-a egyértelműen úgy gondolja, hogy az OMHV eredményeinek nyilvánosságra hozatala növelné az átláthatóságot és bizalmat az oktatók és hallgatók között. Ezt további 57,1% úgy gondolja, hogy bizonyos mértékig növelné a bizalmat oktatók és hallgatók között. Olyan kitöltő, aki szerint az átláthatóság növelésének nem lenne hatása nem volt. Ebből következően az OMHV eredmények nyilvánosságra hozása pozitív hatással lehet a felsőoktatási intézmények belső kultúrájára, különösen, ha megfelelő keretek között valósul meg.

2. Az OMHV eredmények hatása az oktatói munka minőségére

A válaszadók közül a legtöbben (47,6%) úgy érzik, hogy az OMHV eredmények jelenleg csak csekély hatást gyakorolnak az oktatói munka minőségére, míg 42,9% mérsékelt hatást érzékel. Mindössze 4,8% gondolja, hogy ezek az értékelések nagyon erős befolyással bírnak. Ezek az adatok arra utalnak, hogy az OMHV eredmények visszacsatolási mechanizmusai fejlesztésre szorulnak annak érdekében, hogy valódi hatást gyakoroljanak az oktatói tevékenység javítására.

3. Az OMHV szerepe az egyetemi tanári pályázatokban

A válaszadók többsége (95,3%) egyetért azzal, hogy az OMHV eredmények szerepet kell kapjanak az egyetemi tanári pályázatok elbírálásában, bár 52,4%-uk szerint ez nem a legfontosabb szempont. Ez rávilágít arra, hogy a hallgatók jelentős többsége bár elismeri, hogy az oktatói előremenetelben a tudományos tevékenység továbbra is mérvadó, de konzekvensen nagy hangsúlyt kell fektetni az oktatói tevékenységre is.

4. Jutalmazási rendszerek és továbbképzés

Az OMHV eredményeken alapuló jutalmazási rendszerek ötlete széleskörű támogatást élvez: a válaszadók 90,5%-a egyetért abban, hogy a legjobb oktatókat jutalmazni kellene. Ezen felül a megkérdezettek 76,2%-a teljesen egyetért azzal, hogy a tartósan negatív OMHV értékeléseket

kapó oktatók számára továbbképzést kellene előírni, a fennmaradó 23,8% is inkább egyetért ezzel az állítással. Ezek az adatok alátámasztják, hogy az OMHV hatékony eszköz lehet az oktatói teljesítmény folyamatos fejlesztésére, ha az intézmények komolyan veszik az eredményeket, és konzekvensen reagálnak rájuk.

5. Az OMHV eredmények kurzusfelvételre gyakorolt befolyása

A válaszadók 100%-a jelezte, hogy ha az OMHV eredmények nyilvánosak lennének, akkor használnák őket a tantárgyak és oktatók kiválasztásánál, ebből 42,9% szerint az órarendi időpont és más tényezők fontosabb szerepet játszanak a döntésben. Ez is alátámasztja, hogy az OMHV eredmények nyilvánossága hatással lenne a hallgatók mindennapjaira.

6. Intézményi visszajelzés a hallgatói véleményekre

A válaszadók 66,7%-a szerint nagyon hasznos lenne, ha az intézmények visszajelzést adnának arról, hogyan reagálnak az OMHV eredményekre, például fejlesztési intézkedések vagy jutalmazási rendszerek formájában. A válaszadók fennmaradó 33,3%-a szerint mérsékelten, de hasznos lenne a strukturált visszajelzés a hallgatók felé.

7. A kitöltési hajlandóság akadályai és lehetséges motiváló tényezői

A felmérésünkre válaszoló hallgatói képviselők 76,2%-a gondolja úgy, hogy a hallgatók OMHV kérdőívekre vonatkozó kitöltési hajlandóságát leginkább negatívan befolyásoló tényező az, hogy a hallgatók nem érzik úgy, hogy a véleményük számítana. Szintén 76,2% jelezte, hogy szerintük azzal lehetne a hallgatókat sikeresen motiválni az OMHV-ban való aktív részvételre, ha pontosabb információt kapnának arról, hogy a véleményük milyen hatást váltott ki, például hogy az intézmény milyen intézkedéseket tett a vélemények alapján.